

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه آزاد اسلامی
واحد تهران مرکز
دانشکده هنر و معماری / گروه معماری

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد (M.A)

گرایش : معماری

عنوان:

مجتمع سینمایی - تجاری مشهد

استاد راهنما:

دکتر وحید شالی امینی

استاد مشاور:

دکتر کاوه بذرافکن

پژوهشگر:

مهسا حسنی کاخکی

تابستان ۱۳۹۰

تعهد نامه اصالت پایان نامه کارشناسی ارشد

اینجانب مهسا حسنی کاخکی دانش آموخته مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته به شماره دانشجویی ۸۷۰۸۵۱۶۳۹۰۰ در رشته معماری که در تاریخ ۹۰/۴/۲۰ از پایان نامه خود تحت عنوان : مجتمع سینمایی - تجاری مشهد با کسب نمره ۱۷/۵۰ و درجه بسیار خوب دفاع نموده ام بدینوسیله متعهد می‌شوم:

۱- این پایان نامه حاصل تحقیق و پژوهش انجام شده توسط اینجانب بوده و د رمواردی که از دستاوردهای علمی و پژوهشی دیگران (اعم از پایان نامه، کتاب، مقاله و ...) استفاده نموده ام، مطابق ضوابط و رویه های موجود، نام منبع مورد استفاده و سایر مشخصات آن را در فهرست ذکر و درج کرده ام.

۲- این پایان نامه قبلاً برای دریافت هیچ مدرک تحصیلی هم سطح، پایین تر یا بالاتر) در سایر دانشگاهها و موسسات آموزش عالی ارائه نشده است.

۳- چنانچه بعد از فراغت از تحصیل، قصد استفاده و هرگونه بهره برداری اعم از چاپ کتاب، ثبت اختراع و ... از این پایان نامه داشته باشم، از حوزه معاونت پژوهشی واحد مجوزهای مربوطه را اخذ نمایم.

۴- چنانچه در هر مقطع زمانی خلاف موارد فوق ثابت شود، عواقب ناشی از آن را بپذیرم و واحد دانشگاهی مجاز است با اینجانب مطابق ضوابط و مقررات رفتار نموده و در صورت ابطال مدارک تحصیلی ام هیچگونه ادعایی نخواهم داشت.

نام و نام خانوادگی: مهسا حسنی کاخکی

تاریخ و امضا:

بسمه تعالی

در تاریخ : ۹۰/۴/۲۰

دانشجوی کارشناسی ارشد خانم/ آقای مهسا حسنی کاخکی از پایان نامه خود دفاع نموده و با نمره ۱۷/۵۰ تمام به حروف هفده و پنجاه صدم و با درجه بسیارخوب مورد تصویب قرار گرفت .

امضاء استاد راهنما

تقدیم به پدر و مادر عزیزم که همواره

پشتیبانی بی دریغشان راهگشای موانع زندگی من بوده است

با سپاس فراوان از اساتیدی که از آنان آموخته‌ام

آقای دکتر وحید شالی امینی

و آقای دکتر کاوه بذرافکن

و سپاس از زحمات بی دریغ دوستان عزیزم

مهندس هادی سنجانی

مهندس آیدین رحمتی

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	مقدمه.....

فصل اول: کلیات طرح

۲	۱-۱ بیان مسئله.....
۵	۱-۱-۱ سینما.....
۶	۱-۱-۲ تولد سینما.....
۶	۱-۱-۳ فضا.....
۷	۱-۱-۴ فضای شهری.....
۸	۱-۱-۵ تعریف فضای شهری.....
۸	۱-۱-۶ کاربرد فضاهای شهری.....
۹	۱-۱-۷ رابطه سینما و طراحی شهری.....
۱۲	۲-۱ پیشینه پژوهش.....
۱۴	۳-۱ اهداف پژوهش.....
۱۵	۴-۱ سؤال پژوهش.....
۱۵	۵-۱ فرضیه پژوهش.....
۱۶	۶-۱ روش پژوهش.....
۱۶	۷-۱ ابزار اندازه گیری.....
۱۶	۸-۱ روش تجزیه و تحلیل داده ها.....

فصل دوم: چارچوب نظری

- ۱-۲ سینما و معماری ۱۷
- ۱-۱-۲ سینما چیست؟ ۱۸
- ۲-۱-۲ روایت در سینما و معماری ۲۰
- ۳-۱-۲ زمان در سینما و معماری ۲۱
- ۴-۱-۲ حرکت در سینما و معماری ۲۷
- ۵-۱-۲ ریتم در سینما و معماری ۳۰
- ۶-۱-۲ معماری - سینما ۳۱
- ۷-۱-۲ سینما به چه منظوری ساخته می‌شود؟ ۳۶
- ۸-۱-۲ سینما چگونه مکانی است؟ ۳۷
- ۲-۲ دیدگاه‌هایی درباره‌ی فضای شهری ۴۵
- ۱-۲-۲ درک فضای شهری ۴۵
- ۲-۲-۲ چارچوب‌های ساختاری فضای شهری ۴۸
- ۳-۲-۲ مردم در شهر ۵۳
- ۳-۲ فرآیند طراحی شهری ۷۹
- ۱-۳-۲ طراحی شهری چیست؟ ۷۹
- ۲-۳-۲ ابعاد طراحی شهری ۹۵

فصل سوم: بررسی نمونه‌های موردی

- ۱-۳ کتابخانه عمومی سیاتل ۱۳۳
- ۲-۳ مرکز فرهنگی جرج پمپیدو ۱۳۶
- ۳-۳ تالار شورای شهر لندن ۱۳۹
- ۴-۳ میدان فدراسیون ۱۴۱

- ۱۴۳ ۵-۳ مرکز سینمایی UFA PLASAT
- ۱۴۸ ۶-۳ مرکز سینمایی بوسان
- ۱۵۰ ۷-۳ پردیس سینمایی پارک ملت

فصل چهارم: راهبردهای علمی و معیارهای طراحی

- ۱۵۳ ۱-۴ استانداردها و ضوابط طراحی سینما
- ۱۵۳ ۱-۱-۴ شرایط همجواری سینما
- ۱۵۴ ۲-۱-۴ معابر پیرامون سینما
- ۱۵۵ ۳-۱-۴ پارکینگ سینما
- ۱۵۶ ۴-۱-۴ فضاهای تشکیل دهنده سینما
- ۱۵۷ ۵-۱-۴ سیستم نمایش فیلم
- ۱۵۸ ۶-۱-۴ زوایای دید و تابش به پرده
- ۱۶۰ ۷-۱-۴ مشخصات صندلی سالن نمایش
- ۱۶۲ ۸-۱-۴ راهروهای سالن نمایش
- ۱۶۳ ۹-۱-۴ ورودیها و خروجیهای سالن نمایش
- ۱۶۵ ۱۰-۱-۴ مشخصات درهای سالن نمایش
- ۱۶۵ ۱۱-۱-۴ مشخصات سالن و پرده نمایش
- ۱۶۶ ۱۲-۱-۴ ویژگیهای ورودی اصلی
- ۱۶۷ ۱۳-۱-۴ مشخصات سالن انتظار
- ۱۶۹ ۱۴-۱-۴ مشخصات مربوط به مسیر خروج سالن نمایش
- ۱۷۰ ۱۵-۱-۴ مشخصات و مسائل عمومی سینما
- ۱۷۱ ۱۶-۱-۴ مشخصات مربوط به ایمنی از حریق
- ۱۷۳ ۲-۴ ملاحظات سازه، تأسیسات، برق و آکوستیک

۱۷۳سازه ۱-۲-۴
۱۷۴ مصالح نما ۲-۲-۴
۱۷۵ تأسیسات مکانیکی ۳-۲-۴
۱۷۷ تأسیسات اطفاء حریق ۴-۲-۴
۱۷۷ تأسیسات برقی ۵-۲-۴
۱۷۸ تدابیر ایمنی ۶-۲-۴
۱۷۸ آکوستیک ۷-۲-۴
۱۸۰ طراحی محیطی ۳-۴
۱۸۱ اقلیم خرد ۱-۳-۴
۱۸۱ طراحی ساختمان با توجه به پوشش آفتاب و سایه ۲-۳-۴
۱۸۲ وزش باد و تأثیر آن بر محیط ۳-۳-۴
۱۸۲ نورپردازی ۴-۳-۴

فصل پنجم: مبانی طراحی (معرفی پروژه)

۱۸۴ مبانی طراحی ۱-۵
۱۹۳ برنامه فیزیکی ۲-۵
۱۹۷ معرفی سایت ۳-۵
۲۰۷ بررسی پهنه ها و گستره های عملکردی در منطقه ۱ ۱-۳-۵
۲۱۱ آنالیز سایت ۴-۵
۲۱۴ مدارک پروژه ۵-۵
۲۲۵ منابع

فهرست شکل‌ها

صفحه	عنوان
۵۶	شکل ۱-۲.....
۸۰	شکل ۲-۲.....
۸۳	شکل ۳-۲.....
۸۶	شکل ۴-۲:.....
۱۰۵	شکل ۵-۲: علایم، نمادها و جایگاه‌ها: چارچوب تحلیلی.....
۱۰۸	شکل ۶-۲.....
۱۱۶	شکل ۷-۲.....
۱۱۷	شکل ۸-۲ استفاده غیر رسمی از فضا در سواحل رودخانه سن پاریس.....
۱۲۳	شکل ۹-۲ دیدهای پی در پی پیشنهاد شده توسط گوردون کالن.....
۱۲۵	شکل ۱۰-۲ اصول مربوط به محصوریت و شامل بودن.....
۱۳۴	شکل ۱-۳.....
۱۳۵	شکل ۲-۳.....
۱۳۷	شکل ۳-۳.....
۱۳۹	شکل ۴-۳.....
۱۴۰	شکل ۵-۳.....
۱۴۱	شکل ۶-۳.....
۱۴۱	شکل ۷-۳.....
۱۴۳	شکل ۸-۳.....
۱۴۴	شکل ۹-۳.....
۱۴۶	شکل ۱۰-۳.....

۱۴۷	شکل ۱۱-۳
۱۴۸	شکل ۱۲-۳
۱۴۹	شکل ۱۳-۳
۱۵۰	شکل ۱۴-۳
۱۵۱	شکل ۱۵-۳
۱۵۲	شکل ۱۶-۳
۱۷۹	شکل ۱-۴ نمونه پانل آکوستیکی مورد استفاده در سینما
۱۸۰	شکل ۲-۴ ضریب جذب پنل مورد استفاده در جداره‌ی سینماها
۱۸۰	شکل ۳-۴ چرخش پنل‌ها حول محور عمودی جهت تغییر زمان واخنش
۱۹۹	شکل ۱-۵ کاربردهای موجود در حوزه‌ی میانی غربی
۲۰۰	شکل ۲-۵ کاربردهای موجود در منطقه ۱
۲۰۴	شکل ۳-۵ کاربری‌های شاخص موجود در منطقه ۱
۲۰۵	شکل ۴-۵ مقیاس عملکردی کاربری‌های موجود در منطقه ۱
۲۰۶	شکل ۵-۵ کاربری پیشنهادی طرح خازنی حوزه میانی غربی مشهد
۲۰۸	شکل ۶-۵ فراوانی پهنه‌های موجود در منطقه ۱ حوزه میانی غربی
۲۰۹	شکل ۷-۵ پهنه‌ها و گستره‌های موجود در منطقه ۱

فهرست جداول

عنوان	صفحه
جدول ۱-۲.....	۱۰۹
جدول ۱-۴.....	۱۶۱
جدول ۲-۴: حداقل تعداد خروجی لازم برای سالن‌های نمایش و یا موسیقی.....	۱۶۴
جدول ۳-۴: حداقل پهنای لازم برای مسیرهای فرار و خروجی‌ها.....	۱۶۵
جدول ۱-۵: سطوح و درصد کاربری‌های موجود در منطقه ۱.....	۲۰۱
جدول ۲-۵: سطح و سطوح کاربری‌های پیشنهادی طرح خازنی در حوزه میانی غرب.....	۲۰۷
جدول ۳-۵: پهنه‌ها و گستره‌های موجود در منطقه یک.....	۲۰۸
جدول ۴-۵: بررسی معابر با عملکردهای شاخص و خاص.....	۲۱۰

مقدمه

چهره یک شهر حاصل از عوامل گوناگونی است که هر یک به نوبه خود تاثیراتی را بر ذهن بیننده دارند. به طور معمول در طراحی آنچه که مورد استفاده قرار می‌گیرد، تنظیم، شناخت و بیان عوامل تاثیرگذار با استفاده از روش های تجربی یا خلاقانه از سوی معمار می‌باشد.

در این میان شهر مشهد به شکل غم انگیزی در میان انبوه ناهنجاری های محیطی، کالبدی و اجتماعی، دوران ناخوشایندی را سپری می‌کند. در این شهر، شاید فراموش شدترین چیز، انسان باشد. با توجه به رابطه مستقیم و کلیدی انسان و شهر، این ناهنجاری ها هم از سوی شهر بر جسم و روح شهروندانش سنگینی می‌کند، و هم در سوی دیگر، ساکنان این شهر نیز سهم مهمی را در دامن زدن به این ناهنجاری ها بر دوش می‌کشند.

در بسیاری از جاها به دلیل عدم رعایت حریم ها، آرامش فضاهای مسکونی، فروشگاه ها و یا فضاهای تفریحی مجاور خیابان از دست رفته است. در نگاه به این آشفتگی ها به یاد می‌آوریم که وقتی در خیابان هستیم، چه شتابی داریم که زودتر خود را به پشت درهای خانه برسانیم.

هرچند که ایجاد یک سرپناه، تحت عنوان مسکن از اساسی ترین نیازهای آدمی و شاید مهمترین نیاز انسان خاکی محسوب می‌شود، لیکن احتیاج به آرامش، آزادی و نیاز به برقراری روابط اجتماعی را نیز نمی توان نادیده پنداشت. نیازهایی که اغلب در فضایی به غیر از خانه جستجو می‌شوند؛ در آمد و شدهای اجتماعی، در محیطی امن به دور از ناهنجاری های اجتماعی. برآورده شدن چنین نیازهایی آرامشی به روح و جسم آدمی می‌بخشد که بی شک او را در زندگی خصوصی نیز یاری خواهد کرد. توجه به جسم و روح خسته افراد در این شهر شلوغ، با ویژگی های خاص شهری خود، با گریز ناپذیری از شلوغی های مداوم آن و دغدغه های ذهنی افراد ساکن در شهر، لزوم وجود مکانی برای مردم را روشن تر می‌سازد.

اینجا اتاقی است، تاریک؛ با پرده‌ای سپید و کوچک در انتهای آن، که با نوری سحر انگیز روشن می‌شود، و سایه‌ی حقیقی صدساله را پیش روی چند نفر از حاضران می‌گستراند. شاید هم سایه‌ای از حقیقتی دو هزار ساله که افلاطون از آن سخن می‌راند.

اینجا چند نفر شوریده و خسته به نظاره نشسته‌اند، تا شب و واقعیت تخلیشان را بر پرده ببینند. و بعضی به تاثیر، به کنار دستی‌شان می‌گویند، این جا اتاق رویا سازی است؛ جایی که تصویرها و صداها در هم می‌آمیزند تا معجزه‌ی یک قرن، پس از هزاران بار، باری دیگر روی دهد.

این جا مرکز تلاقی ذهن است. از علم و تکنولوژی تا هنر، از فلسفه و سیاست تا اقتصاد، از کژاندیشی و بی‌مایگی تا خلاقیت، از دوستی تا دشمنی؛ این جا خلاصه آدمی جاری است. این جا خاطرات گذرا نیستند. حرکات نامیرانند و اصوات تا ابد می‌مانند. و این، همه برای توصیف نام انسان کافی است. این جا اتاقی است تاریک، با پرده‌ای سپید و کوچک در انتهای آن. (جهانشاهی، ۱۳۷۱، ص ۳۱)

۱-۱ بیان مسئله

شاید به ندرت بتوان هنری یافت که به اندازه معماری با زندگی مردم پیوند داشته باشد. عوامل و پدیده‌های مختلفی وجود دارند که در شکل دهی فضاهای معماری نقش دارد. فرهنگ یکی از عوامل مهم در چگونگی شکل‌گیری فضاهای معماری به شمار می‌آید.

رابطه انسان و فضا، از خلال نظم دهی به فضا ایجاد می شود. این نظم منجر به سامان دهی فضا بر اساس مولفه های متعدد زیستی و اجتماعی و فرهنگی می شود. بر این اساس، شهر یک واقعیت فیزیکی مرکب از فضاها و روابط اجتماعی است که از خلال آن انسان فضا را می بیند و لمس می کند و به هویت مشخصی راجع به خودش دست پیدا می کند. سینما رسانه ای است که به خلق فضا و روح زندگی می پردازد (مکان جاری در زمان)، که مصالح آن صوری و خیالی است. استفاده از زمان و مکان در سینما با درک معمول ما از آن ها بسیار متفاوت است، با این حال همیشه پیوند ناگسستنی بین شهر، سینما و معماری وجود داشته است. با این که اولین حضورهای معماری در سینما با شهر آغاز شد ولی نمی توان از نظر دور داشت که سینما خود محصول جامعه ی مدرن است؛ از این رو سینما از آغاز با کلان شهرهای مدرن پیوند خورد. اولین فیلم ها راجع به شهر، چیزی جز توصیف فضای شهری نبود، که بیشتر یادآور معماری کهن و موقعیت جغرافیایی شهر بود. بعد از مدتی کلان شهرها فقط جای ابراز شگفتی نبودند بلکه زمینه ای ترسناک برای بروز انواع نابسامانی ها به شمار می رفتند. به عنوان مثال، خیابان، به عنوان یک فضای متعلق به شهر (فضایی باز برای ابراز هیجانانگیز، اعتراضات، قدرت، شادی و غیره) در سال های ابتدایی سینما مکانی هراس آور و ترسناک بود، ولی بعدها با پیشرفته شدن سینما به مکانی برای تنفس و مفری برای آزادی تبدیل شد. باز شدن باب همکاری بین سینماگران و معماران در پروژه های شهری نتایج بسیار مهمی در بر داشت، و اساساً شهر هویتی مناسب برای تلاقی حوزه های معماری و سینما پیدا کرد. اما رابطه شهر، معماری و سینما در ایران مانند بسیاری از حوزه ها در ابهام است. ما در حال گذار از سنت به مدرنیته با مسائل و مشکلات خاص جامعه ایران رو به رو هستیم. از نظر انسان شناسان این مسائل در زمینه (فضا و هویت) به میزان بسیار بیشتری قابل تأمل است. معماری نامناسب شهرها که بیشتر سودجویانه هستند، تخریب بافت های سنتی در شهرهای قدیمی به دلیل موج معماری نوین و وجود فضاهای چند کارکردی، از طرفی کار معماران و شهرسازان را سخت تر می کند و از طرفی مسائل هویتی را تشدید می کند. از آن جا که نوع نگاه امروزیین همه ما به فضاهای اطرافمان به میزان زیادی متأثر از فیلم هایی است که

می‌بینیم، می‌توان بر این رابطه بیشتر تاکید کرد. سینما به ما می‌آموزد که تصاویر را در پیوند با زمان ببینیم؛ که امروزه مفهوم شهر نیز از طریق حرکت در درون آن بیان می‌شود. آسیب‌شناسی فضاهای شهری پیوند میان انسان‌شناسی، معماری و سینما است، ولی عملاً سینمای ایران در این راه بازمانده است. بیشتر موضوع فیلم‌ها مسائل اجتماعی و خانوادگی خاص می‌باشد... گرچه نمی‌توان منکر مهم بودن این مسائل و هم‌چنین تجاری بودن سینما شد، ولی تا زمانی که ما نتوانیم به بازتعریفی از فضاها دست پیدا کنیم، این مسائل حل نشده باقی خواهند ماند، و از آنجا که سینما یک زبان است، زبانی که مجموعه‌ای از پیام‌ها را در یک ماده بیانی مشخص ارائه می‌دهد، کمک و یاری سینما و فیلم بسیار ارزشمندتر از آنچه هم اکنون به نظر می‌رسد، می‌تواند باشد و از آن به عنوان رسانه‌ای در بیان منتقدانه طراحی شهرها می‌توان استفاده کرد.

سینما پدیده‌ای است که فرا تبار‌شناسی آن، باب تاثیر دو سویه‌ای را بر زندگی برونی انسان گشوده است. در فرآیند بزرگنمایی فریم‌های کوچک تا ابعاد محصورکننده و غول‌آسای پرده‌ی جادویی‌اش، حد میانه‌ای را می‌توان فرض کرد که حتی از دیدگاه بصری منطبق با سازوکار و زندگی انسان است. سینما نزدیک‌ترین هنر به زندگی مردم هر جامعه می‌باشد و واقعی‌ترین و بیشترین تاثیر را از تحولات اجتماعی هر فرهنگ پذیرا می‌گردد.

کالبد شهر را بناها و خیابان‌های طویل آن می‌سازند و روح شهر را آدمیانی که در آن می‌زیند. بناهایی که زمینه ساز جاری شدن روح شادمان شهر را فراهم‌ن سازند، کالبدی رنجور و نحیف را موجب می‌گردند. کالبد رنجور این شهر خسته نیازمند فضاهایی است که جدای از خدماتی که ارائه می‌دهد، جان‌های آدمیان را در خود جای دهد و به آن‌ها فرصت دهد تا دمی در آغوشش بیارامند؛ نگاه‌ها را مجال دهد تا در هم گره بخورند؛ این فضاها باید هم از آن بنا باشند و هم از آن شهر؛ بنایی که سایه‌ای باشد بر سرمان، تا آنکه دیواری باشد در برابرمان؛ بنایی که آغوش گشاید و ما را در خود جای دهد؛ آنگاه در فضایی خواهیم بود که هم در درون است و هم در بیرون، هم از آن صاحب بنا است هم از آن شهرمان، پس ما در فضای بینابینی خواهیم زیست، جایی میان زمین و آسمان، میان بیرون و

درون؛ درآستانه ارتباط، زیر سایه درختان، در پناه سقفی که گویی می‌خواهد خود را بگستراند، در برابر جدارهایی شفاف که قلب بنا را بر روی ما بگشاید؛ ما در قلب بناییم و در میان شهر (عزتی، ۱۳۸۸، مقدمه). فضا و رفتار رابطه متقابل با یکدیگر دارند و به ثمر رسیدن این روند اجتماعی نیاز به بستر خاص فیزیکی و اجتماعی دارد.

بر اساس تعریف امروزی از مفهوم فضا و شهر و در نتیجه فضای شهری و شناخت حاصل از خواست انسان‌ها برای آزادی و حقوق برابر می‌توان دریافت که فضای شهری به عنوان ارتباط دهنده متقابل رفتارها و روابط، تعریف کننده هویت مکانی و در برگیرنده فردیت اجتماعی انسان‌ها است (همان، مقدمه) و در این نگاه عرصه‌ای است جهت حصول روابطی اجتماعی و مدنی.

۱-۱-۱ سینما

سینما، هنر هفتم و چون هر هنری، پیام آور فرهنگ می‌باشد. سینماها پایگاه‌هایی فرهنگی‌اند. در این راستا دکتر عطاءالله مهاجرانی، وزیر فرهنگ و ارشاد سابق می‌گوید: «طبیعی است که ترجیح می‌دهم در درجه اول تلقی فرهنگی - هنری از سینما داشته باشیم و از این زاویه به آن نگاه کنیم و تلاش کنیم سینما ابزاری باشد برای ارتقای فرهنگی و هنری جامعه.»

سینما یکی از محبوب‌ترین و پرفرودارترین شکل‌های هنر است حرکت جادویی تصاویر متحرک بر پرده سینما تماشاگر را به دنیای دیگری می‌برد، دنیایی که علی‌رغم تفاوتش با جهان واقعی کاملاً قابل پذیرش است. سینما را هنر هفتم می‌نامند چون پس از معماری، مجسمه سازی، تئاتر، نقاشی، موسیقی و رقص پدید آمده است، و تلفیقی است از همه آن‌ها. از آنجایی که هنر یکی از ابزارهای ارتباط است، سینما می‌تواند به عنوان هنر هفتم که ترکیب هماهنگی از سایر هنرهاست، پایه‌گذار ارتباط صحیح و دور از عداوت باشد. سینما ادراک انواع حرکت‌های اندیشمندانه و زیبایی شناسانه است که می‌تواند بین اقوام و ملل مختلف ارتباطی همه جانبه برقرار کند (همان، ص ۱).

۱-۱-۲ تولد سینما

سینما رو آورد برادران لومیر بود. گر چه فکر اولیه ضبط همزمان تصویر و صدا متعلق به ادیسون بود ولی نخستین دستگاه (سینما توگراف) توسط برادران لومیر ساخته شد. و جهانیان را به حیرت واداشت. با پیدایش تصویر متحرک و سینما آرزوی بشر به واقعیت پیوست و او توانست از حرکت موجودات تصویر بگیرد. اولین فیلم‌هایی که در آن زمان ساخته شدند همه کوتاه و مستند بودند و به نوعی برگرفته از وقایع روز. با پیشرفت سینما، کم‌کم نمایش فیلم از دستگاه‌های سیار به سالن‌های سینما کشیده شد، و صنعت پر سود سینما در دنیا حاکم گشت. این امر باعث شد تا فیلم‌های داستانی عرض اندام نموده و تماشاگران را به سوی خود جلب کند. هر چه فیلم‌ها داستانی‌تر می‌شدند ضرورت وجود هنرپیشه معلوم می‌شد و همین ضرورت بود که موجب ظهور بازیگری به عنوان یکی از حرفه‌های سینمایی شد و بعد از آن درخشش بازیگران و ستارگان سینما اندک اندک فزونی گرفت.

آوازه سینما خیلی زود به ایران رسید؛ هنوز چند سالی از پیدایش این صنعت نگذشته بود که مظفرالدین شاه قاجار در سفرش به اروپا با پدیده سینما آشنا شد. در واقع سینمای آن دوران، مختص درباریان و حرمسرای شاه بود. تا اینکه کم‌کم سینما مردمی شد و مردم با این پدیده آشنا شدند. (همان، ص ۲)

۱-۱-۳ فضا

فضا واژه‌ای است که در حوزه‌های مختلف علم و با معنایی وسیع به کار می‌رود. آنچه در این جا مورد نظر است مفهوم مشترک فضا در علوم مختلف اجتماعی، جغرافیا، معماری و شهرسازی است. فضا به مثابه فرهنگ مادی، پدیده‌ای ساکن و خنثی نیست که صرفاً هندسی ارزیابی شود، بلکه جزئی است پیوسته و متغیر از زندگی روزانه، که به طور عمیقی به فعالیت‌های اجتماعی پیوند خورده است. با اینکه معماران و طراحان شهری همواره بر ویژگی‌های کالبدی فضاها تاکید کرده‌اند (از جمله